श्री सोमनाथसंस्कृत-युनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रान्तपरीक्षा, अक्तुबर - 2019

कक्षा – शास्त्री-**2**	**सत्रम् – 3**	**गुणाः - 70**
विषयः – धर्मशास्त्रम्	**प्रश्नपत्रम् - 5 - CC - 2.3.5**	समयः- 8 तः 11
दिनाङ्कः- 14/10/2019	**सन्दर्भग्रन्थः –** याज्ञवल्क्यस्मृतिः(आचाराध्यायः)	

(प्रथमान्वितिः - युनिट-1)

प्र-1 द्वयोः सप्रसङ्गं व्याक्या कार्या । 10

1. पुराणन्यायमीमांसा धर्मशास्त्राङ्गमिश्रिताः ।
   वेदाः स्थानानि विद्यानां धर्मस्य च चतुर्दश ।।
2. यतिप्रियहितेयुक्ता स्वाचाराविजितेन्द्रिया ।
   सेह कीर्तिमवाप्नोति प्रेत्यचानुत्तमां गतिम् ।।
3. एकदेशमुपाध्याय ऋत्विग्यज्ञकृदुच्यते ।
   एते मान्या यथापूर्वमेभ्यो माता गरीयसी ।।

प्र-2 एकस्य सविस्तृतमुत्तरं लिखत । 10

1. विवाहप्रकारान् विलिख्य फलं वर्णयत ।
2. संस्कारकरणे फलं वर्णयत ।

(द्वितीयान्वितिः - युनिट-2)

प्र-3 द्वयोः ससन्दर्भं भावार्थं लिखत । 10

1. देवेभ्यश्च हुतादन्नाच्छेषाद्भूतबलिं हरेत् ।
   अन्नं भूमौ श्वचाण्डालवायसेभ्यश्च निक्षिपेत् ।।
2. विप्रा हि क्षत्रियात्मनो नावज्ञेयाः कदाचन ।
   आ मृत्योः श्रियामाकाङ्क्षेन्न केचिन्मर्मणि स्पृशेत् ।।
3. समौरसर्षयैः क्षौमं पुनः याकान्महीमयम् ।
   कारूहस्तः शुचिः पण्यं भैक्षं योषिन्मुखं तथा ।।

प्र-4 द्वयोः सविस्तरेण लिखत । 10

1. गृहस्थधर्माणां सविस्तृतवर्णनं कुरुत ।
2. द्रव्याणां शुद्धिस्वरूपं वर्णयत ।

(तृतीयान्वितिः - युनिट-3)

प्र-5 द्वयोः ससन्दर्भं भावार्थं लिखत । 10

1. युग्मान्दैवे यथाशक्ति पित्र्येऽयुग्मांस्तथैव च ।
   परिस्तृते शुचौ देशे दक्षिणाप्रवणे तथा ।।

2. भृतेऽहमि प्रकर्तव्यं प्रतिमासं तु वत्सरम् ।
प्रितसंवत्सरं चैवमाद्यमेकादशेऽहनि ।।
3. यस्मिन्देशे य आचारो व्यवहारः कुलस्थितिः ।
तथैव परिपाल्योसौ यदा वशमुपागतः ।।

प्र-6 एकः सविस्तरेण लिखत। **10**

1. राजधर्मान् ग्रन्थोक्तदिशा वर्णयत।
2. गोदानमहत्वं फलञ्च वर्णयत।

प्र-7 दशानां लघूत्तराणि लिखत। **10**

1. याज्ञवल्क्यस्मृतौ कति अध्यायाः सन्ति
2. प्रथमाध्यायस्य नाम किम्
3. तृतीयाध्यायस्य नाम किम्
4. द्वितायाध्यायस्य नाम किम्
5. प्रथमाध्याये कति प्रकरणानि सन्ति
6. पुराणानि कति सन्ति
7. वेदाङ्गानि कति सन्ति
8. तर्पणादिकरणे हस्ते कति तीर्थानि सन्ति कानि च तानि
9. दक्षिणाभिमुखं भोजनं कदा कर्तव्यम्
10. बलिकर्म – इत्यस्यापर: शब्दः कः
11. पितृयज्ञः कः ज्ञेयः
12. कीदृशं पर्युषितमन्नं भोज्यम्
13. पुरुषार्थाः कति सन्ति
14. अश्रमाः कति सन्ति
15. वर्णाः कति सन्ति

****